

високої тінізації економіки не здатний забезпечувати бюджет такою мірою, як це робить менш справедливий податок на додану вартість. У перспективі, за умови збільшення прозорості української економіки та зростання податкової культури населення, безумовно доцільно максимально змістити податковий тягар з соціально незахищених верств населення на забезпечені, задля чого основну частину доходів бюджету слід залучати шляхом надходжень від прогресивного оподаткування податку на доходи фізичних осіб.

Література:

1. Василик О.Д. Теорія фінансів: підруч / О.Д. Василик. – К.: НІОС, 2013. – 416 с.
2. Фінанси: курс для фінансистів: навч. посіб. / [В.І. Оспіщев, О.П. Близнюк, Л.І. Лачкова та ін.]; за ред. В.І. Оспіщева. – К.: Знання, 2011. – 567с.
3. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України та зарубіжних країн: навч. посіб. / Ю.В. Пасічник – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2010. – 523 с.
4. Маслюківська О.П. Використання податку на двоокис вуглецю як інструмент енергозбереження в Україні // Зб. наук. праць / РВПС України НАН України. – К.: РВПС України НАН України, 2010. – С. 174–180.
5. Ванькович Д.В. Особливості розвитку фінансово-кредитних систем країн Центральної та Східної Європи / Д.В. Ванькович // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – №7. – С.10–13.
6. Міхеєнко Т.В. Формування доходів місцевих бюджетів / Т.В. Міхеєнко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №12 (66). – С. 39–44.
7. Михайлишин Л. Фінансове забезпечення місцевого управління: зарубіжний досвід для України / Л. Михайлишин // Ефективність державного управління: зб. наук. пр. – Вип. 23. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2010. – С. 343–351

Смаглюк Тетяна

Студентка групи ФУДзм-21

Науковий керівник – д.е.н., професор Дем'янишин В.Г.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ

Провідна роль у забезпеченні виконання державою функцій щодо регулювання економічних процесів належить податкам. В усіх державах на різних етапах їхнього історичного розвитку податки виконували перед усім фіскальну функцію, тобто забезпечували централізацію певної частини ВВП в державному бюджеті з метою фінансування державних витрат.

Питання вдосконалення оподаткування знаходяться в центрі уваги наукової і громадської думки з отримання незалежності України. Крім цього, сьогодні на державному рівні визнано гостроту проблеми

оподаткування, пов'язаної з надмірністю податкового тягаря. Останній і є однією з причин фінансової нестабільності підприємств, зменшення сукупного попиту і економічної кризи.

Неврахування досвіду податкового регулювання у розвинутих країнах світу становить одну з причин негараздів податкової системи України. Наша країна, якщо вона хоче стати розвинутою повинна вивчати досвід податкового регулювання у розвинутих країнах світу таких як: Німеччина, Франція, Швеція, США.

Податкова система в кожній державі є однією з базових підвалин її економічної системи. У зв'язку з цим податки мають розв'язувати два завдання. Вони слугують державі для отримання тих доходів, які необхідні для розв'язання її завдань. Поряд з цим фіскальним призначенням стягнення податків слугує для здійснення певних політичних ідей завдяки тому, що вони сприяють чи ускладнюють певні економічні процеси.

Аналіз податкової системи України та шляхи її покращення, опрацьовані багатьма науковцями, а саме О. Василюком, Т. Єфіменко, С. Юрієм, а також іншими вченими, які досліджували у своїх працях питання у сфері оподаткування. Однак наявність великої кількості наукових праць так і не сприяло вирішенню проблеми. Податкова система України все ще далека від досконалої.

Принципи оподаткування були сформульовані одним із основоположників податкової теорії А.Смітом:

- податки повинні рівномірно розподілятися між джерелами доходів, а кожен окремий податок повинен однаково припадати на те джерело, на яке він спрямований;

- час сплати, спосіб сплати і розмір податку повинні бути чітко визначені;

- податок повинен стягуватись у такій формі і таким способом, які найбільш зручні для платника;

- податок повинен стягуватись таким чином, щоб на його вилучення витрачалось якомога менше грошей, що надходять до Державного казначейства.

За роки незалежності в Україні відбулися значні позитивні зрушення: зменшено кількість податків і податкових пільг, знижено податкові ставки і розширено базу оподаткування, істотно поліпшилася практика адміністрування податків. Запроваджено спрощену систему оподаткування малого та середнього бізнесу, скасовано збір до Фонду для здійснення заходів щодо ліквідації Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення, удосконалено механізм розрахунків між бюджетом і платниками податків.

Протягом восьми місяців 2015 р. до державного бюджету зібрано податків у сумі 925,1 млн. грн. Найбільші надходження складають

податок на додану вартість та податок на доходи фізичних осіб – 326,2 млн.грн. та 235,5 млн.грн. відповідно.

До місцевого бюджету спрямовано 1 мільярд 261 мільйон гривень податків і зборів, що в порівнянні з 2014 р. на 110,4 мільйони гривень, або на 10% більше. Найбільшу питому вагу в доходах місцевих бюджетів області займає податок на доходи фізичних осіб – 53,4%, якого протягом січня – серпня поточного року зібрано 673,4 млн. грн.

Також, вагоме місце у переліку бюджетоутворюючих податків і зборів для місцевих бюджетів займає плата за землю, – платниками земельного податку та орендної плати за землю перераховано 237,1 млн. грн.

З початку року фіскальниками спрямовано до бюджету 2,1 млрд. грн. єдиного соціального внеску.

На сьогоднішній день вітчизняна податкова система ще не використала всіх резервів для підвищення ефективності свого функціонування, проте більшість суб'єктів господарювання приховують свої доходи від оподаткування, тому що податкове навантаження є досить значним. Саме тому обсяги тіньової економіки в Україні становлять близько 74% від обсягів офіційного ВВП, при цьому 14%, оприлюднені офіційно, а 60% не враховані і не надходять до бюджету.

Пристосування сучасної податкової системи до ринкових умов господарювання дасть змогу платникам податків та податковим органам підготуватися до змін у законодавстві. Тому умовно реформування податкової системи можна поділити на три послідовні етапи.

На першому етапі реформування відбувається розроблення принципів кодифікації законів у сфері оподаткування і прийняття Податкового кодексу.

Другий етап передбачає розробку нормативно-правового забезпечення для впровадження Податкового кодексу, зокрема щодо спрощення системи адміністрування податків і зборів.

Третій, заключний етап полягає у закріпленні здобутих результатів, саме реформування податкової системи України відповідно до стандартів ЄС.

До основних напрямів реформування податкової системи України можна віднести:

- зниження фіскального тиску, а поряд з цим зниження ставок податку на прибуток підприємств і додану вартість, що призведе до стимулювання підприємницької та інвестиційної діяльності;

- податковий та бухгалтерський облік повинен бути взаємопов'язаним та доповнювати один одного, що надасть змогу ефективно вести свою діяльність та поряд з цим формувати звітність;

- податкове законодавство повинно регулювати відносини тільки у сфері оподаткування, щоб не виникало спірних питань;
- підвищення ефективності роботи, пов'язаної з нарахуванням та стягненням податкових платежів, а саме удосконалити процедуру взяття на облік, забезпечити ефективну діяльність податкових органів;
- зменшення податкового навантаження серед непрямих податків, підвищення ролі місцевих податків у структурі доходів місцевих бюджетів, враховуючи особливості територіальних громад;
- використання регулюючої функції мита за допомогою ставок, які відповідатимуть вимогам СОТ.

Світовий та вітчизняний досвід переконує, що не існує і не може існувати податкової політики, котра задовольняла б усіх платників податків і державу в цілому одночасно. Тому держава, розглядаючи фіскальну функцію податків, повинна враховувати також, що на величину податкових надходжень впливає і таке явище, як ухилення від сплати податків. Органи місцевого самоврядування повинні мати право запроваджувати на своїй території власні податки і збори, а центральний уряд може лише контролювати загальний рівень оподаткування. Річ у тім, що на місцях завжди є свої особливі об'єкти оподаткування, які можуть відчутно наповнити місцеві бюджети, а отже, дати змогу спрямувати додаткові кошти на розв'язання економічних і соціальних проблем регіонів.

Саме відсутність традицій сплати податків в Україні ще довго даватиметься взнаки, і це одна із причин того, що прогресивне податкове законодавство в Україні дає менший ефект, ніж у тих же розвинутих європейських країнах.

Як свідчить практика, неможливо побудувати ефективну податкову систему, не сформувавши платника податку як елемент податкової системи, як суспільний інститут. Для цього доцільно проводити всебічну організаційну і просвітницьку роботу з платниками податків, урегульовувати і вдосконалювати інформаційні потоки між платниками податків та органами контролю за їх сплатою, а також враховувати соціально-культурні й психологічні особливості громадян країни, традиції при прийнятті рішень у галузі оподаткування.

Однак готовність платити податки у демократичних суспільствах вища саме тому, що платник має достатньо інформації для того, щоб бачити напрями використання бюджетних коштів. Тоді він може порівняти суму своїх сплат до бюджету із вигодами, які отримує він, або оточуючі його. Тільки так платник податку оцінює ефективність податків.

Тому, формуючи податкову політику, вдосконалюючи податкове законодавство, потрібно дотримуватися принципу соціальної справедливості. Між величиною рівня оподаткування та розміром

повернення раніше сплачених податків існує певна залежність. Причому збільшення норми оподаткування в державі приводить до абсолютного зростання розміру трансфертних платежів із бюджету. Але темпи зростання фінансованих із бюджету суспільних благ відстають від темпів зростання рівня оподаткування.

На основі проведеного нами дослідження можливо зробити наступні висновки та пропозиції.

Оскільки відповідно до статті 1 Конституції Україна є соціальною правовою Державою, то її податкова система має відповідати вимогам соціальної держави, передусім щодо рівня фінансування суспільних благ. Податкова система, сформована внаслідок податкової реформи, має забезпечувати акумуляцію фінансових ресурсів, достатніх для виконання конституційно закріплених функцій держави.

Результативність податкової реформи залежатиме від вирішення проблеми забезпечення ефективного та цільового використання бюджетних коштів і на цій основі – безпосереднього взаємозв'язку між обсягом сплачених податків та обсягом і якістю суспільних благ, отриманих платниками. Податкова реформа має передбачити й удосконалення бюджетної політики держави. Метою реформування податкової системи України має бути створення податкової системи, сприятливої для економічного зростання.

Основними завданнями податкової реформи в Україні мають бути:

- формування нового інституційного середовища оподаткування, сприятливого для реалізації принципу рівності всіх платників перед законом,

- недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації, формування відповідального ставлення платників до виконання своїх податкових зобов'язань;

- підвищення фіскальної ефективності податків за рахунок розширення податкової бази, покращання адміністрування, зменшення масштабів ухилення від сплати податків;

- підвищення регулюючого потенціалу податкової системи на основі запровадження інноваційно-інвестиційних преференцій з податку на прибуток підприємств;

- забезпечення більш рівномірного розподілу податкового тягаря між платниками податків;

- демократизація податкової служби України, а саме зміна ідеології її функціонування на основі реформування податкової служби.

Література:

1. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.

2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.

3. Податкова політика України: стан, проблеми, перспективи: моногр. / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій та ін / за ред. д.е.н. З.С. Варналія. – К.: Знання України, 2008. – 675 с.

4. Ярошенко Ф.О. Історія оподаткування [Ярошенко Ф.О, Мельник П.В., Андрущенко В.Л., Мельник В.М. та ін.] Історія оподаткування. – Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2004. – 242 с.

5. Десятнюк О.М. Аксіологія ризикованості сфери оподаткування / О.М. Десятнюк // Фінанси України. – 2009. – №2. – С. 51–59.

6. Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави (національна доповідь) / [Хвесик М.А., Бандур С.І., Корецький М.Х. та ін.]; за заг. ред. В.М. Гейця та ін. – /РВПС України НАН України/. – К.: НВЦ НБУВ, 2009. – 687 с.

7. Величко О. Іноземний досвід реформування податкової системи / О. Величко, І. Дмитренко // Економіст. – 2009. – №7. – С. 120–123.

Таран Дмитрій

Студент групи ФДГзм-21

Научний керівник – д.е.н., професор Кириленко О.П.

ВЛИЯНИЕ ВАЛЮТНЫХ ПЕРЕВОДОВ НА ЭКОНОМИКУ СТРАНЫ

Международная миграция, характерная для современного глобализированного мира, сопровождается одним из самых мощных международных финансовых потоков, который формируется благодаря переводам мигрантов заработанных за рубежом средств – своим семьям на родине. По объемам частные трансферты сравнимы с международной финансовой помощью и прямыми иностранными инвестициями; они оказывают влияние не только на благосостояние домохозяйств-получателей, но и на макроэкономические показатели на уровне государств. Украина получает из-за рубежа значительные суммы частных трансфертов. По данным Национального банка Украины в 2012 г., частными лицами в страну было перечислено 7,5 млрд. долларов США (табл. 1), что почти равно объему прямых иностранных инвестиций (7,8 млрд. в 2012 г.).

Значение переводов для Украины убедительно было доказано в годы кризиса. По данным НБУ, в 2015 г. от частных лиц поступило на 20% меньше средств, чем в 2014 г., однако на фоне значительного падения экономической активности их соотношение к ВВП выросло с 4,8% до 5,7% [1]. Устойчивость переводов в кризисных условиях объясняется тем, что количество мигрантов не уменьшилось, а лишь «затормозились»